

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloqventiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

XVI. De Sacrorum hominum Coelibatv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39028

dendi accesserit: quemadmodum in lusu est aliquid pilam scitè diligenterque excipere; sed non bonus lusor dicitur, nisi qui aptè & expeditè remisit, quam acceperat, *Lib. 3. cap. 1.* de ingratis etiam ipsos queri ingratos: & ingratos esse, qui beneficium accepisse se negant, quod acceperunt; qui dissimulant, qui non reddunt: pessimos verò qui oblitii sunt.

In EPILOGO hortaberis Auditores, ut, cum Sacra Scriptura, unà cum Philosophis, &c. grati animi benevolentiam atque remunerationem requirat, & huius exempla egregia non in hominibus modò, sed & in bestiis, & rebus inanimis conspiciantur, & sine hac virtus nulla consistere queat, & de xap. 12 nihil sit turpius, nihil Gratitude velint habere antiquius, & memores esse illius, quod est apud PLAUTVM: Si bonis quid sit boni, idem & gratum & grave esse consuevit, eò quod animum illi gratum habent, semperq; seruos sese esse arbitrantur, donec gratias aut egerint, aut retulerint. & illius AUGUSTINI epist. 5. ad Marcellinum: Quid melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo explenamus, quam Deo gratias? hoc nil dici brevius nec audiri latius, nec intelligi gratius, nec agi fructuosius potest.

XVI. DE SACRORVM HOMINVM Cœlibatu.

EXORDIUM: Quòd si vos illorum ex numero mortalium existimarem, Viri Ecclesiastici, quos depingit apud Ezech. *cap. 33.* Deus in hunc modum: *Et tu fili, &c.* ex hac, inquam, cohorte hominum si vos putarem, frustra labor dicendi à me susceptus hodie videretur: sed quando consensu publico tam densè huc convenistis,

spes mihi permagna est oborta, fore, ut in voluntates optimas, veluti pingues cultosque agros, Verbi divini inspergatur semen.

PROPOSITIO: Expositurus sum thesaurum cujusdam absconditi in agro Ecclesiastico, imò pretiosissimæ margaritæ, aut, si mavultis, præstantissimi monilis dignitatem, cujus amore ebrii prope innumeri, mares fœminæ, juvenes, senes, infirmi, summi, res cæteras pro vilissimis habuerunt, quòd illius beneficio, quasi Dii quidam, inter homines eminent, tantumque antecederent aliis, quantum terræ cælum, mortalibus immortalia, caducis æterna antecedunt. Cujus rei ut abessent alia, hoc indicium habere clarissimum, quòd Christus Opt. Max. vestri ordinis Dux & Princeps, in quo thesauri omnes sapientiæ & scientiæ sunt reconditi, è cælo venturus ad humanæ vitæ cõtubernium, hoc ante omnia singulari studio curaque dilexit monile, perque annorum 33. spatia suomet in corpore religiosissimè circumtulit, ac porrò in futurum omnibus sæculis habiturus. Thesaurus ille absconditus, illa gemma, illud monile, de quo spondebam me dicturum, est sacrorum hominum Ordinisque Ecclesiastici Cœlibatus, res profectò adeò excellens & admiranda, ut de ea jam olim Spiritus ipse, qui est auctor institutorque castimonix, dixerit: *Omnis ponderatio non est digna continentis anima, &c.* (Syr. 26.) Et: *Incorruptio facit, proximum esse Deo.* (Sap. 6.)

PARTITIO: Ut autem per incerta non vagetur oratio, explicabo primò originem ac dignitatem Ecclesiastici cœlibatus; deinde causa indictæ sacris hominibus continentix; postremò rationes, quibus conservari illibata castitas possit. Quod dum facio, quæso obrestorque vos per Christum, ut exigui temporis audientiam præstetis.

CON-

C
bræc
brati
Tran
fieri.
quan
facier
signi
rum
tarur
apud
funct
Sacer
nem
cieba
hoc j
rus
Duc
Aalm
zatus
los
semp
cârat
scrip
Apol
enim
justit
orum
illor
myst
pisca
gravi
nesti
hilat
dine
quoc
ens

CONFIRMATIONIS I. PARS. D. Paulus Hebræos suos (cap. 7.) docturus, quantum veteri umbratibiliq; Testamento novum antestaret, dixit: *Translato Sacerdotio, necesse est & legis translationem fieri. Christum tanto melius sortitum esse ministerium, quanto melioris Testamenti Mediator esset, omniaque facienda secundum exemplar, quod ostensum fuerat: significans futurum, ut quemadmodum in Judæorum gente à capite suo Aarone Sacerdotum Levitarumque ordo formam disciplinæ acceperat; ita apud Christianos, quotquot sacras occupaturi functiones essent, à Christo, Pastorum Principe & Sacerdote secundum ordinem Melchisedech, rationem vivendi sumerent, utq; quod ex Lege isti faciebant, ut in spem generis educarent sobolem: hoc jure ac more novo Sors Domini, hoc est, Clerus Christianus intermitteret: quia Magistrum Ducemque imitaretur, qui non è Virgine modò Alma, id est, castitatis tenacissima, editus, baptizatusque à Joanne Virgine erat, & inter Apostolos Virginem Evangelistam omnium arctissime semper coluerat, colendamque à suis adeò inculcârat, ut omnes in Collegium Apostolorum adscripti, aut essent Virgines, aut certè, post susceptum Apostolatam, mariti ab uxoribus intacti. Sciebat enim vinum novum mittendum in novos utres, justitiamque Cleri Christiani plus quam Phariseorum ac Scribarum abundare debere, munusque illorum, qui perlaturi essent per Orbem terrarum mysterium à sæculo absconditum, animarumque piscatores ac venatores futuri, longè maximum gravissimumque fore, ac eam ob causam luce honestissima virtutum exornatos esse oportere. Nihil autem sic commendare Doctores ad multitudinem, quàm si fama castitatis videantur eximii: quod etiam multis ante sæculis magnus ille sapiens prædixerat exclamando: *O quam pulchra est Sap. 4.**

Tertull. Illi-
cym.

Castra generatio cum claritate! &c. Qua in oratione hominum castorum familiæ duo tribuit, pulchritudinem & claritatem, quod in eo statu nescio quod non decorum modò, atque formosum; sed divinum quoque eluceat, ut non incommodè cœlibes vocârit Carthaginensium Martyr & Pontifex florem Ecclesiastici germinis, illustriorem portionem gregis Christi, &c. Certè qui carnem suam possident in castitate & sanctificatione, illi cœlestis vitæ speciem jam nunc in corpore suo ostendunt, Angelisque, vel Christi testimonio, sunt conditione persimiles. Vnde Sanctus Cyprianus Cœlibes sic alloquitur: *Quod futuri sumus, vos jam esse coepistis, &c.* Etiam olim Esaias continentium Evangelicorum dignitatem (c. 56. v. 3.) sic vaticinatus est: *Non dicat Eunuchus, &c.* De Judith: *Tu gloria, &c.* Nec in solis aut Christianis, aut Hebræis hæc extitit de castitate existimatio: sed apud Romanos quoque rerum dominos tanti fuit, ut Imperatores, Consulesq;, quorum se fascibus submiserat Orbis terrarum, cum triumphantes Urbem inveharentur, occurrentib⁹ fortè Virginibus Vestalibus, submissis fascibus de via cederent: in nocte Ethnica enim videbant, plus quàm humanum sapere eos, qui cognatas humano generi voluptates aspernarentur, adeò ut Cato illos vitam Deorum agere diceret, qui essent sine uxore. Menander: *Conclave virtutum est continentia.* & alius: *Res pulchra est corpus castum, & sine conjuge vita.* (Augustus ingens congiarium iis, quorum habebat exploratam pudicitiam, donare solebat, Dio.)

Quare cum intelligerent optimi majores vitam salutemque dignitatis Ecclesiasticæ in Cœlibatu verti, cogitarentque quàm indignum esset eos, quos jusserat Deus portare crucem, & sequi Christum, quasi efformatos milites, abjecto scuto,

ad

ad fufum & calathum confidere; fcirent etiam Leonis illius rugientis, qui *circumit, quærens quem devoret*, in continentibus, id eft, efcis electis, captandis infinitam diligentiam: vix dici potest, quàm acriter Clerum excitaverint ad tuendum Cœlibatus honorem. Hinc illa Apostoli parænefis ad suum Titum: *In omnibus te ipsum præbe exemplum honorum operum, in doctrina, & in integritate*. Quæ autem efferet ea integritas paulò ante exposuerat, quòd oporteret Episcopum esse continentem ab uxore, si quam habuiffet ante initiationem. Quæ autem causa est Episcopi, eadem est Cleri reliqui, ut disertè docent Apostoli interpretes, Cyprianus cœlesti visione se admonitum testatur, ut sacros ministros à contubernio fœminarum ad singularem vitam revocaret. Patres cæteri, si labasset majestas continentia, bone Deus; quanta contentione coërcebant Sacerdotes uxorios? Cùm sub Imperium Constantini filiorumque per Episcoporum negligentem vigiliam obrepiffet in Clerum mos, ut ob procurationem rei domesticæ mulierculas in familiam acciperent, ex eaque re pessima in populum manarent exempla, Sanct. Hieronymus cum stomacho exclamavit: (*Epist. 22.*) *Vnde in Ecclesiam Agapetarum pestis introiit? &c.* Synodus autem Nicæna Canone 3. in eius culpæ affines graviter fulminavit. In eadem vestigia Synodi Nicænae ingressa Concilia alia sunt non pauca. Wormatiense, omnis occasionis amputandæ causa, etiam matrum, sororumq; convictum vetuit. Ac ne rei saluberrimæ, ob infirmitatē intra viscera cupidinem, caperet aliquando Clerū oblivio, nihil ferè crebrius in suis libris Patres, quàm continentia morem curamque inculcarint. Sanct. Hieronymus contra uxoriosum Clericorum tubicen Vigilantium quomodo introet, quis

igne-

ignorat? &c. Quòd si olim Clerici, neque Conciliorum decretis, neq; Patrum monitis obtemperavissent, tum publica fiebant exempla.

II. PARS. Transeo ad *causas* imperati Clero Coelibatus, quas quidem longè maximas justissimasq; habuit Ecclesia. PRIMA CAUSA. Nam cum Sacerdotum peculiare sit munus, non taurorum hircorumq; sanguinem; sed victimam quotidie incruentam, Agnumque immaculatum, qui tollit peccata mundi, offerendo, Deum hominibus conciliare, necesse profectò est, quod ait Chrysostomus, ut penè comparem Angelis habeant puritatem; eam verò inesse matrimonio, ne dum concubinari, quis sanæ mentis dixerit? cum ne sapientiæ quidem uxorque simul vacare se posse Cicero affirmet, & Hebræorum populo Legem accepturo mandarit Moyses, ut ad dies aliquot non appropinquarent uxoribus, (*Exod. 19. v. 15.*) neque Propositionis panes esurienti magnopere Davidi, nisi à fœminæ contactu mundo, dare voluerit Abimelech. Ad hæc ipsi Sacerdotes ministraturi in Tabernaculo, vices obire suas secubando coacti fuerunt: solenniterque Ethnici vocem ante sacrificia hanc emiserunt:

— *Procul, procul este profani:*

imò ipse Deus ait: (*Exod. 19. v. 22.*) *Sacerdotes, qui accedunt ad Dominum sanctificentur, ne percutiat eos.* Et: (*Levit. 10. v. 3.*) *Sanctificabor in iis, qui appropinquant mihi, &c.* Et: (*Matth. 7.*) *Nolite sanctum dare canibus, nec margaritas projicere porcis.* Quam ergò obnoxios se faciunt iræ cœlesti, qui eundem illum, quem verebatur Propheta Esaias nūcupare, quòd diceret se virum pollutum labiis, non appellare modo, sed & manibus pertractare impuris audent; iisdemq; labiis (ut dicebat Sanctus Bernardus) osculari Filium Virginis, quibus paulò ante osculati erant labia meretricis. Oportebat certè

eos

eos meminisse supplicium filiorum Aaron, qui quòd ignem alienum (qualis certè est amor impurus) offerre tentassent, voraci repente flamma sunt absumpti: pœnam item filiorum Heli, quorum peccatum Scriptura vocat grande, quod inquinatissimis manibus sacra contrectassent: & Ozæ repentinam mortem, quia paulo irreligiosius Arcam attigisset: Balthazaris denique Regis horribilem exitum, quod sanctiora Templi vasa temerè in concubinarum triclinium inferenda curâisset.

SECUNDA. Jam verò alterum esse Cleri officium, oratione assidua instare, & meditari in Lege Domini die ac nocte, nemo nescit, qui APOSTOLI libavit Epistolas: cum qua functione commercium mulierum male congruit. Postulat enim præcandi meditandique studium mentem vacuum ac tranquillam, ut iis calcæamenta ponantur affectuum, quod adituro ad se Moyse Deus mandabat. Qui autem alligati sunt fœminis, illi & sunt divisi, & usque adeo serviunt carni, ægrè ut sui compotes esse possint: & necessarium putavit Div. Paulus (1. Cor. 7.) admonere conjugès; saltem ut jejunii orationisque causa rem uxoriam intermitterent: unde sic rationatur Sanct. Hieronymus: *Apostolus voluit, &c.* igitur perpetuus est à Clero colendus Cœlibatus, præcipuè cum inter orandum cor sibi dari Dominus, & effundi in conspectu suo animam velit; & fornicatio cor auferat, demergatque in profundum vitiorum.

TERTIA. Ad hæc docendi provinciam scitis de mandatam Clero: *Labia enim Sacerdotis custodient scientiam.* Hinc autem muneri magnum impedimentum adfert incontinentia. Qua enim fronte cohortari ad castitatem viduas, virgines invitare ad pudicitiam, permovere ad temperantiam conjuges possent, qui laborat ipse voluptatis infamia, nec de se cum Apostolo affirmare

mare valet: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Proinde mihi non videtur Ezechiel, dum uxor vixit, veram habuisse populum commovendi *πρὸς τὴν σίαν*, quæ simulac est mortua, demum apertum sibi os, nec amplius se tacuisse ipse fatetur. Quæ etiam de causa prohibitos quondam sponfos puto, ne bellatum exirent; Josue verò, qui in Promissionis terram induxit populum, (uti & faciunt doctrina sanâ Sacerdotes,) nunquam uxorem duxisset, quòd omnis, qui agone versatur, ab omnibus sese absteineat. Et si recolatis memoriâ, ad unum omnes, qui lucem Evangelii in provincias primitulerunt, cognoscetis eos ad eum eximios extitisse castitatis amatores, ut ejus virtutis latissimo fulgore barbararum immaniumque gentium animos sibi devinxerint. Exempla vobis dare possem ex omni historia penè infinita, & de hac ipsa Westphalia optimè meritos Presbyteros, Ludgerum, Ansgarium, Svibertum, Evvaldos; sed unum illud *Francisci Xaverii* (Orientis Indiæ Apostoli) sit instar omnium, cuius ea fuit castitas, &c. Mitto jam quòd mulierularum amoribus irretiti Doctores populi quæstui studeant: quòd difficillimum sit sine jurgiis litibusque versari cum feminis, ut sapienter dixerit ille Comicus: *Qui non litigat, coelebs est;* & tamen servum Christi non oporteat litigare: quòd item sui plerumque juris esse desinant mulierosi, fiantq; mancipia mediastinarum ancillarum, quæ, ut ait Cicero, leges imponant, jubeant, netent, quod videtur, ut nihil impetrantibus negari possit, nihil recusare audeant; si poscunt, dandum; si vocant, veniendum; si ejiciant abeundum; si minentur, expavescendum: qua ex re dici non potest, quantum de fide & autoritate Doctoris detrahatur. QUARTA. Quartum illud est, quòd, cum charitas Pastorum summa esse in oves debeat, longeque magis diligendi sint filii spirituales, quam

quæ
tium
ame
eort
saur
etia
vel
um
stud
gis
rum
pati
hoc
mea
terr
atq
pau
dan
an
esse
sine
Ter
red
hæ
stia
des
con
rate
go
pop
mi
run
de
que
pop
cha
ror

quàm carnales, præcipuaq; habenda sit ratio egen-
 tum, si liberis ipsi dent operam, tum certè partem
 amoris primam collaturi sint in filios, adeoq; pro
 eorum re augenda facturi dicturiq; omnia, (the-
 saurizant enim libentissimè filiis patres;) minus
 etiam de grege concredito, pauperibusq;, quàm si
 vel ex infima plebe essent, cogitaturi: imo omni-
 um avarissimi futuri. Cum enim Legibus ab quæ-
 stuosa negotiatione arceantur, quid, obsecro, ma-
 gis conaturi sunt, quam ut opes ex rerum sacra-
 rum nundinatione, per fas nefasque corrodam, ut
 patrimonium Christi, non Mariæ, sed militibus,
 hoc est, perditissimis ferè liberis: obveniat. Ti-
 meant Clerici, timeant Magistri Ecclesiæ, qui in
 terris res sanctas, quas possident, tam iniquè gerunt,
 atque in usus suæ superbix atque luxuriæ victum
 pauperum consumere non verentur. O miseran-
 dam Ecclesiam talibus concreditam paranympis!
 an verò Salvatori animarum gravior ulla potest
 esse persecutio? Nemo dicat: At molestum est,
 sine hærede discedere. Audite antiquissimum
 Tertullianum, qui ait: Heredes servus DEI, hæ-
 redes desiderabit, qui semetipsum de sæculo ex-
 hæredavit? de posteriori tempore cogitabit Chri-
 stianus, cui crastinum non est? Ad summam, ut
 desint reliqua, hoc tamen commendare nobis
 continentiam debet, quòd nihil æquè authori-
 tatem labefactet, quàm si eodem scæminarum ju-
 go teneatur Clerus, quo multitudo; sitque utri-
 que populus, ita & Sacerdos. Circumspicite enim
 mihi Græciam ex eo tempore, quo uxorium Cle-
 rum habere cœpit, (ab annis 800.) quem unum
 de innumeris, Sacerdotem maritum sanctum,
 quem eximia notæ Clericum extulit? an non
 populum inter, Ordinemque sacrum eiusmodi
 chaos est subnarum, ut ferè sine delectu er-
 rores quosvis excogitarent, nec ante finis esset,
 quàm

quam impura colluvies Sacerdotum impuram familiam, cum Græcis ferè omnibus, in miserissimam Turcarum servitutem compelleret? Et in hac ipsa Germania, cum sub HENRICO Cæsare passim de nuptiis cogitarent Sacerdotes, an non tanta exititium mysterium contemptio, ut plerisque in locis Sacramenta è turba profana homines administrarèt, ut nisi nascentem flammam Episcopi acerrimis oppressissent imperiis, conclamatum de Religione fuerit? Nec tamen me præterit, quod domesticarum curarum prætextu complures, excusent foeminarum contubernia. Quid autem Clericis responderit olim S. Chrysostomus in simili causa, animadvertite: *An dices, inquit, mulierem oportet arcam & vestem custodire; sternere lectum, incendere ignem? Et quanto melius hoc frater, & facilius procuraret? natura enim fortior est muliere vir, &c.*

III. PARS. Sed incensi, ut spero, jam pulcherrimi & jucundissimi Cœlibatus cupiditate, rationem eum tuendi à me ad extremum reposcitis. DUORUM itaq; GENERUM RATIONES, ad Cœlibatum exactè retinendum potentissimæ mihi occurrunt. PRIMA. Inter eas principem statuo, *Sincerum erga Christum amorem.* Amanti enim Christum castitas adèdè est facilis, ut magnus ille Paulus exclamare non vereatur, (*ad Roman. 8.*) *Quis nos separabit, &c.* An verò turpe non est, potuisse Judæos amore Legis impelli ab Esdra, ut uxores alienigenas, susceptosque ex iis liberos ab sese dimitterent; (*i. Esdra 10.*) ac propter spem potiundæ Rachelis Patriarcha JACOB complures annos incredibiles exhaust molestias: Nos verò ob amorem Jesu, qui *nimiam charitate, cum inimici essemus, dilexit nos, & tradidit, &c.* unius mulierculæ discessum molestè feremus? Nonne verendum, ne surgant in die Judicii, magno numero Idololatræ, ac nos condemnent, qui, quod esuriebant nescio quam gloriolam, libidinem

diner
Magn
mâ vi
tueri
terire
rem v
tor H
quoq
adole
Plato
tinga
Tecla
Virgi
etiam
casti
tissim
am in
sed et
Cœli
come
herit
nes, &
in cor
dite, c
rum f
saris
putat
quæ p
gatur
do di
corpor
bra C
Heli
nii a
quas
ratio

dinem studiosissimè fugiebant : Nonne *Alexander Magnus* filias *Darii* captivas : exquisitissimâ formâ virgines , ne quidem voluit adire , nedum intueri ? nonne idem dixit , se *Perficas* puellas præterire tanquam statuas ? *Scipio* invitatus ad mulierem visendam , respondit , indignum esse , ut dominator *Hispaniæ* à fœmina domaretur . In *Græcia* quoque permulti ob famam *Olympici* triumphii adolescentes usum *Veneris* sibi funditus cum *Platonis* admiratione interdixerunt . Ut nostra attingam , candidas illas nascentis *Ecclesiæ* rosulas , *Teclam* , *Caciliam* , *Agatham* ; aliasque intueamini Virgines : Conjuges item spectate , *Ioseph* , *Mariam* , etiam Reges , &c. qui vel inter matrimonii curas casti illibatique ab uxorum complexu constantissimè perdurarunt . Quid enim has ad pudicitiam impulit ? Amor *Christi* : neque amor modò , sed etiam voluptas quædam ac dulcedo , quam è *Cœlibatu* percipiebant . Solet enim jucunditas comes esse castitatis , ut proinde non malè ceciderit *David* : (*Psalm. 44.*) *adducentur Regi virgines* , &c. Salutem uni *Augustino* , ante *Baptismum* in concubinatus naufragio miserimè jactato , credite , qui inquit : (*8. lib. Confess.*) *Putabam me miserum fore , si fœmina privaret amplexu* , &c. At si nec satis præsidii in hac amoris dulcedinisque arce putatis , certam vobis ob oculos ponite injuriam , quæ per libidinem *Christo* nostro *Salvatori* irrogatur , quam tanti fecit *Apostolus* , ut exostulando dixerit : (*1. ad Corinth. 6. v. 15.*) *Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi ? tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis ?* &c. Nam si *Heliodorus* audacem contactum sanctioris scrinii acerbissima flagellatione Angelorum luit : quas pœnas existimatis subituros , qui dotatum ratione , sacratumque *Christo* domicilium in tur-

pissimum lupanar convertunt? nam, ut pergit Paulus: *Qui adhaeret meretrici, unum corpus efficitur.* SECUNDA. Secundum illud jam occurrit longè saluberrimum impudicitiae antidotum, ut cum animis vestris reputeris illos cruciatus, quos sine numero ad mortem usque, pro nobis pertulit in corpore suo Christus. Quanquam sit alienum, non dico ab Ecclesiastico homine, sed à quovis Christiano, ut, cum Ducem Imperatoremq; suum videat vinculis, sputo, colaphis, sentib⁹, cruce, deformatum à vertice capitis ad pedum plantum, velut nihilominus in pluma ac rosa veneream militare militiam. Quòd quidem ita indignum putabat Vrias, ut invitat⁹ à Davide ab excubiis vigiliisq; nocturnis ad molliorem cultum corporis, ingenuè responderit (2. Reg. II. v. II.) *Arca, &c.* TERTIA. Multum etiam juvare vos poterit, si Deum ubique praesentem, Beatosque Spiritus vestrarum actionum esse speculatores cogiteris: hoc enim est sollicitè ambulare cum Domino suo, cuius oculi contemplantur in omni loco bonos & malos. Quæ cogitatio tanti fuit apud castissimam Susannam, ut, cum incorrupta à scelestissimis senibus in eo periculo versaretur, ut aut pudor, aut vita esset amittenda, hanc denique consilii sui fecerit summam: *Melius est mihi absque opere incidere in manus vestras, quàm peccare in conspectu Dei.* (Dan. 13.)

QUARTA. Postremus aries ad debellandam libidinem validissimus est, ut & pœnas eorum meditemur, qui sese hoc vitio inquinaverunt, & prêmia castorum prospiciamus. Quis vestrum nescit illud PAULI: *Fornicarios, & adulteros judicabit Deus?* (Heb. 13.) & illud APOSTOLI Virginis: *Fornicatorum pars erit in stagno ardenti igne?* &c. (Apocal. 21. vers. 8.) Nam si belluam ac brutam bestiam arcere potest à contactu pabuli, etiamsi fame dirissima

exti-

extimuletur, & fermè conficiatur, plagarum metus; an non infra pecudes censendi sunt, qui tam brevi illecebra ignem sibi perpetuum, fletum sempiternum, ac stridorem dentium mercantur? De mercede pudicorum sic Sanct. Hieronymus ad nobilissimæ stirpis Virginem Eustochium: *Egrederere, quæso, paulisper de carcere, &c.* Taceo hic scandala, quæ à mulierosis Ecclesiasticis accipit vulgus: rem profectò gravissimam, quamque ita detestatus est Christus, ut iudicaret satius fore, suspenso de colle *mola asinaria* mergi in profundum maris, quàm alteri dare causam offensionis. (Matt. 18.) Et Christi optimus imitator Paulus: *Si escanda- lizet fratrem meum, &c.* (Cor. 8. vers. 13.) An verò Deus parum exacerbari putandus est, quando ob Cleri intemperantiam de Religione detrahitur, publicum Ecclesiæ ministerium vituperatur, nomen Domini blasphematur?

Restant jam MEDIA castitatis tuendæ: in quibus PRÆCIPUUM est, calida frequensque *Oratio*: cum enim continentia inter Dei numeretur dona, Sapiensque dicat, scire se, quòd non possit esse *continens, nisi Deus det*; ille autem *Spiritum bonum* se daturum omnibus petentibus promittat, utendum certè hoc instrumento. Hoc fecit ille, qui in *terrium* usque *cælum* ascenderat, cum *ter Dominum* rogaret, ut stimulum carnis elideret. Idem fecit eximius castitatis patronus S. Hieronymus, cuius extat divinum illud acroama: *O quoties ego in eremo, &c.* ALTERUM incontinentiæ antidotum est *fuga occasionum*. Nam cæteris in vitiis oblectando & obnitendo victoria comparatur: hic fuga præcipua est Spes victoriæ. *Fugite*, inquit Apostolus, *fornicationem*. Hac ratione Joseph integritatem servavit. Et ipse fons pudicitæ Christus adeò se à familiari fœminarum commercio

coërcuit, ut cum eundem semel offendissent solitarii colloquentem ad puteum cum Samaritana Apostoli, ab insolenti spectaculo attoniti, qui cum muliere loquebatur, verbum effari non potuerint.

(*Quomodo Viri sanctitate celeberrimi muliebri consortium vitarent, vide in speculo Cleric.*) Vitandum

ergo consortium mulierum: item otium, ventris ingluvies; & lascivi oculorum conjectus sunt vitandi.

TERTIUM remedium est corporis asperior tractatio.

EXTREMUM, & cum præcipuis numerandum, est frequens usus S. Confessionis, & communionis: cum per

illam venenum, ab imprudentibus haustum, evomatur; hac autem, tanquam divino quodam Sole, libidinis uligo exarescat. Eamq; rationem primam existimo, cur ex oriente Christiana Religione tot Virginum, & Continentium examina da-

rent Ecclesiæ nomina: quia erant perseverantes in fractione panis, qui è cælo descendit. E veniebat enim, ut per assiduum usum SS. Eucharistiæ adhaerentes Deo, unius Spiritus efficerentur cum illo.

CONCLUSIO. Sed quia longius evecus sum, quàm volebam, legam nunc lictus, & cum S. Chryostomo sic concludam: *Obsecro vos, viri Ecclesiastici, & ante genua vestra me provolvo, agnoscamus honorem quem dedit nobis Deus, & Paulum clamantem audiamus: Nolite effici servi hominum, & desinamus servire mulieribus ad animam nostram perniciem. Milites nos Christus esse vult strenuos nec propterea nos armis instruxit spiritualibus, ut circa lanas & stamina versemur, ut assideamus ad mulierculas rentes & texentes; sed ut diabolum percutiamus, qui contra nos militat, &c.*

XVII. PARÆNESIS AD IMITATIONEM virtutum Deiparæ Virginis.

IN EXORDIO ostendes, Deiparam Virginem esse dignissimam, cuius exemplum omnib⁹ omnino fide-